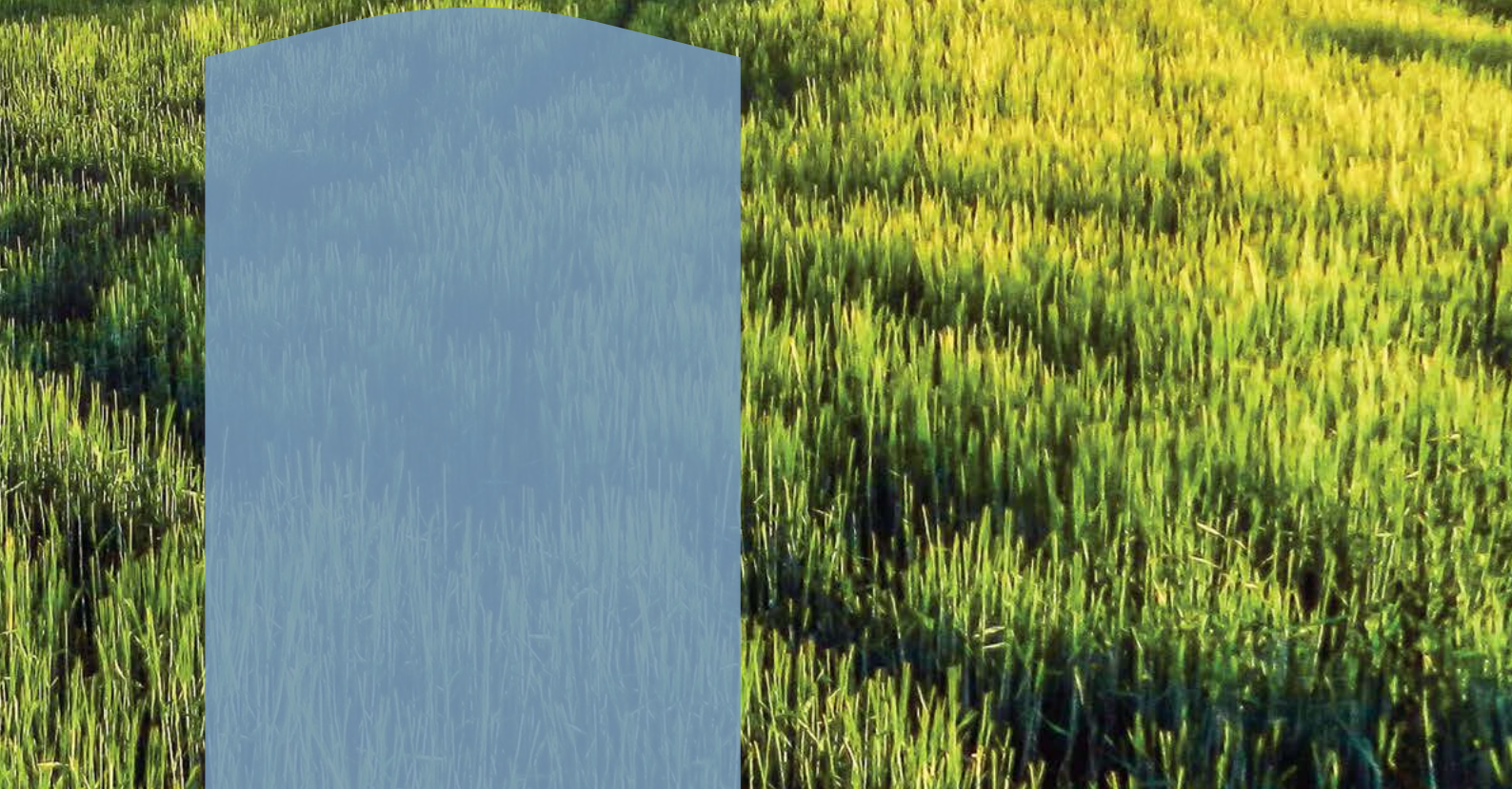

GMINA **RUDNIK**

O Gminie

Pofałdowany teren, długie wstęgi pól, doliny niewielkich rzek oraz lasy – tak wygląda pejzaż Gminy Rudnik. Bogata i trudna historia pozwoliła na szczęście ocalić do naszych czasów nieco śladów materialnych, zwłaszcza dworów i przeuroczy drewniany kościółek w miejscowości Płonka. Ale jak wszędzie – najważniejsi są ludzie – tu wyjątkowo pracowici, gościnni i otwarci na innych. Warto ten zakątek kraju odwiedzić, przyjrzeć się zabytkom, pospacerować wśród pól, a może także osiąść tutaj na stałe.

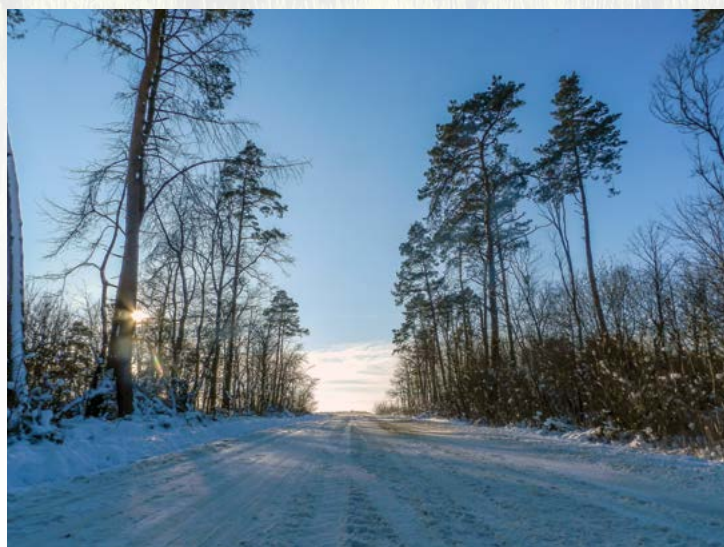
Gmina Rudnik położona jest na Lubelszczyźnie, w powiecie krasnostawskim. Jej sąsiadami są gminy: Gorzków, Izbica i Żółkiewka leżące w tym samym powiecie oraz Sułów i Nielisz położone w powiecie zamojskim, a także gmina Turobin z powiatu biłgorajskiego. Na obszarze 88 km² zamieszkuje około 3 tysięcy osób rozlokowanych w 15 sołectwach. Siedzibą Gminy jest wieś Rudnik z około 600 mieszkańcami. Miejscowość pełni funkcje administracyjne oraz handlowo-usługowe względem pozostałych wsi.

Wiosna w Gminie Rudnik

Urząd Gminy Rudnik

Pejzaż zimowy w Gminie Rudnik

PORT LOTNICZY
 Lublin-Świdnik
 53,3 km

PORT LOTNICZY
 Rzeszów-Jasionka
 143,8 km

Dzieje

Tereny obecnej Gminy Rudnik w pierwszych wiekach państwowości polskiej znajdowały się na pograniczu polsko-ruskim. Ostatecznie na trwałe włączył je do Polski król Kazimierz Wielki. Aż do rozbiorów należały one do województwa lwowskiego, zaś potem – lubelskiego. Ważnym wydarzeniem dla życia wiejskiego było uwłaszczenie chłopów w 1864 roku, a trzy lata później ustanowienie Gminy Rudnik. W odrodzonej po I wojnie światowej Polsce Gmina Rudnik znalazła swe miejsce w województwie lubelskim w powiecie krasnostawskim. W tym czasie mieszkało tu dwukrotnie więcej osób, niż obecnie, głównie Polaków wyznania rzymskokatolickiego. II wojna światowa okazała się dla tutejszych rolników dotkliwa z racji konieczności oddawania tzw. kontyngentów żywnościowych na rzecz okupanta. Działał tu również ruch oporu, prowadzono tajne nauczanie. We wrześniu 1944 roku ukazał się dekret o tzw. reformie rolnej, w wyniku której rozparcelowano majątki powyżej 50 hektarów, oddając grunty chłopom. Pierwsze dziesięciolecie po II wojnie światowej zaznaczyły się w administracji dość częstymi zmianami form zarządzania do czasu aż w 1973 roku reaktywowano gminy. Dwa lata później utworzono województwa, zaś Gminę Rudnik przyłączono do województwa zamojskiego. Wreszcie w 1999 roku przywrócono dawne duże województwa i powiaty.

Rudnik powstał w XV wieku, jako wieś królewska i szlachecka. Na przełomie XVIII i XIX wieku wykształciły się tutaj majątki ziemskie. Przez lata zmieniali się właściciele tych posiadłości, wśród których należy wymienić m.in. rodziny Rudnickich, Głuskich, Nowickich, Głogowskich i Gruszeckich. Jako ostatnich właścicieli ziemskich w Rudniku kroniki odnotowały Wiktora Mazurkiewicza i Tadeusza Fleszyńskiego.

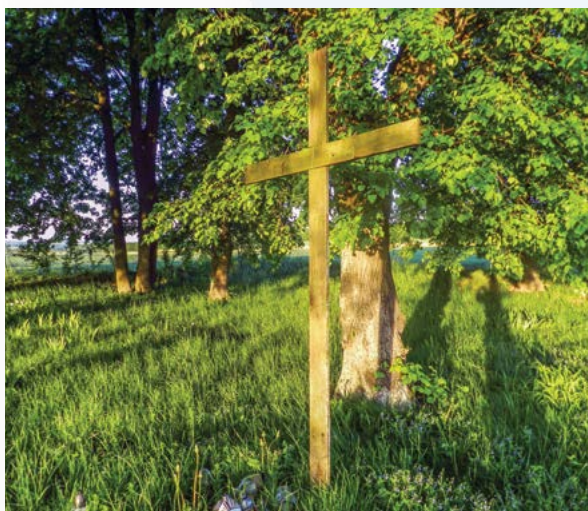
W miejscowości Suche Lipie, znajduje się pomnik o historycznej wartości upamiętniający walki powstańców styczniowych z wojskami carskimi w 1864 r., w trakcie których śmierć poniósł mjr Michał Marecki wraz ze swoim oddziałem. Lokalna społeczność upamiętnia te wydarzenia w ramach rocznych obchodów rocznicy Powstania Styczniowego.

Kapliczka w miejscowości Wierzbica

Pomnik w miejscowości Suche Lipie upamiętniający walki powstańców styczniowych z wojskami carskimi w 1864 r.

Cmentarz z I wojny światowej w miejscowości Bzowiec

Cmentarz w miejscowości Płonka, nagrobek

Cmentarz w miejscowości Płonka

Metryka dworu w miejscowości Maszów Górny

Środowisko naturalne

Gmina Rudnik położona jest na Wyżynie Lubelskiej, a dokładniej w mezoregionie Wyniosłość Giełczewska, która jest pasmem wzniesień ostańcowych i asymetrycznych dolin. Przez Gminę przepływają trzy rzeki, z których największą jest Łętownia, zasilająca Wieprz. Dwie pozostałe to Werbka i Rakówka. Lesistość Gminy wynosi zaledwie 9,2%, a więc ponad dwukrotnie mniej od średniej wojewódzkiej. Rosną tu sosny, ale także dęby bezszypułkowe, jodły oraz buki. Cechą charakterystyczną jest występowanie flory stepowej, zajmującej nasłonecznione zbocza lessowe. Mimo, że wody powierzchniowe są dosyć skromne żyje tu wiele ptaków, a wśród nich m.in. gadożery, błotniaki, głuszce, cietrzewie, sowy oraz oczywiście bociany. Północną część miejscowości Bzowiec zajmuje Dolina Łętowni będąca Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk Obszar Natura 2000. Do najpopularniejszych dzikich ssaków należą dziki, sarny, jelenie i lisy.

Fauna Gminy Rudnik

Staw w miejscowości Wierzbica

Park podworski w miejscowości Bzowiec

Wąwóz w Gminie Rudnik

Spośród prawnych form ochrony przyrody w Gminie Rudnik występują jedynie pomniki przyrody, ale za to w dużej liczbie i o cennej wartości botanicznej. Na uwagę zasługuje również stary drzewostan w parkach podworskich i na cmentarzach.

Gmina przywiązuje duże znaczenie do ochrony środowiska. Wodociąg zbiorowy o długości łącznej 100 km zaopatruje prawie wszystkich jej mieszkańców. Natomiast z oczyszczalni ścieków w Rudniku korzysta coraz więcej gospodarstw – podłączenie większej liczby gospodarstw utrudnia duże rozproszenie sieci osadniczej, dlatego budowane są oczyszczalnie przydomowe. Mając na względzie wysokie nasłonecznienie Gminy coraz powszechniej montowane są instalacje odnawialnych źródeł energii.

Pola uprawne i łąki w Gminie Rudnik

Pejzaż Gminy Rudnik

Pole uprawne wiosną w Gminie Rudnik

Gospodarka

Gmina Rudnik ma charakter wybitnie rolniczy, czemu sprzyjają dobre gleby z przewagą III klasy bonitacyjnej. Sieje się tutaj głównie zboża, rzepak i kukurydzę. Do głównych upraw należą buraki cukrowe, chmiel, czosnek, owoce miękkie. Znaczenie ma też hodowla bydła i trzody chlewnej. Działa tu ponad 600 gospodarstw rolnych, przeważnie o powierzchni do 10 hektarów, choć występują też te o większym areale. Biorąc pod uwagę zapotrzebowanie miejscowego społeczeństwa, całkiem dobrze rozwinięta jest sfera usług obejmująca handel, transport, budownictwo i usługi na rzecz rolnictwa.

Blok mieszkalny w Gminie Rudnik

Centrum miejscowości Rudnik

Obiekty handlowe w miejscowości Rudnik

Skarbonka na nakrętki w miejscowości Rudnik

Pola uprawne w Gminie Rudnik

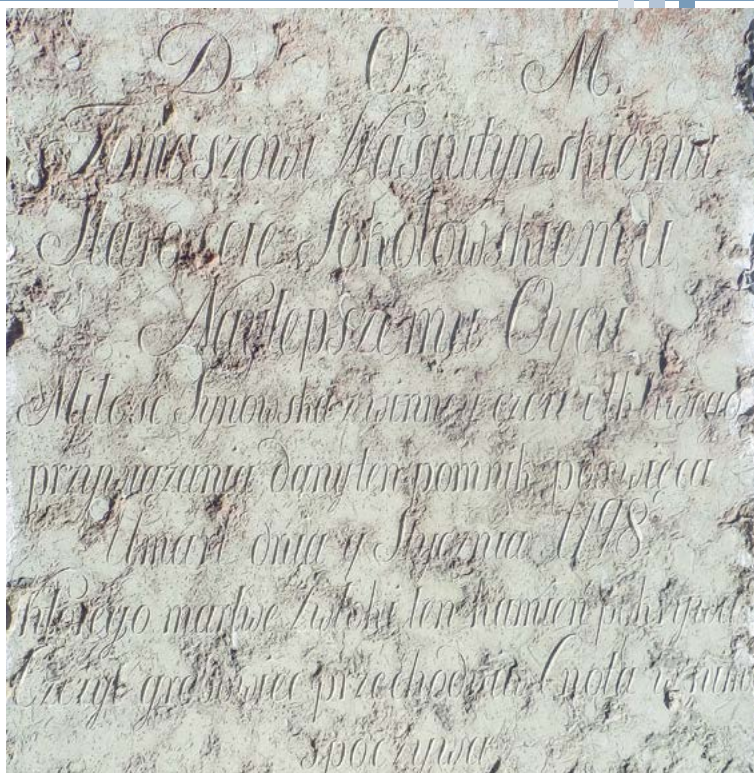
Uprawa rzepaku w Gminie Rudnik

Uprawa chmielu w Gminie Rudnik

Zabytki

Najcenniejszym zabytkiem sakralnym Gminy jest bez wątpienia kościół pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w miejscowości Płonka, który wybudowano około roku 1793. Ten drewniany obiekt, malowniczo posadowiony wśród drzew kryje w swym wnętrzu wiele starszych elementów wyposażenia pochodzącego z innych świątyń, jako że parafia powstała tu już pod koniec XV wieku. Nieodłącznym elementem krajobrazu Gminy Rudnik są kapliczki, krzyże i figury przydrożne, wśród których najstarsze to kapliczki w miejscowościach Bzówek i Maszów Dolny datowane na XVIII wiek. Na uwagę zasługują także tutejsze nekropolie, jak np. cmentarz w Płonce, gdzie najstarsze nagrobki pochodzą z początku XIX stulecia. Z kolei w okolicach wsi Bzowiec znajduje się cmentarz wojenny, na którym spoczywają ofiary obu wojen światowych.

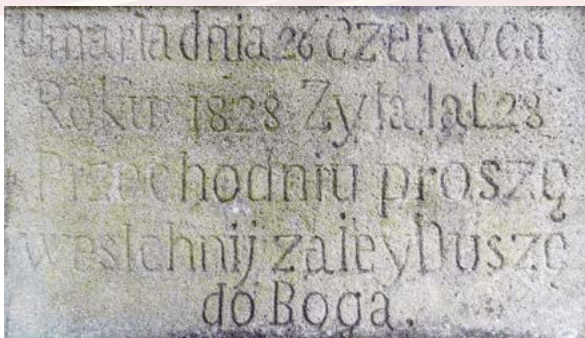
Nagrobek przy kościele w miejscowości Płonka

Kościół w miejscowości Płonka

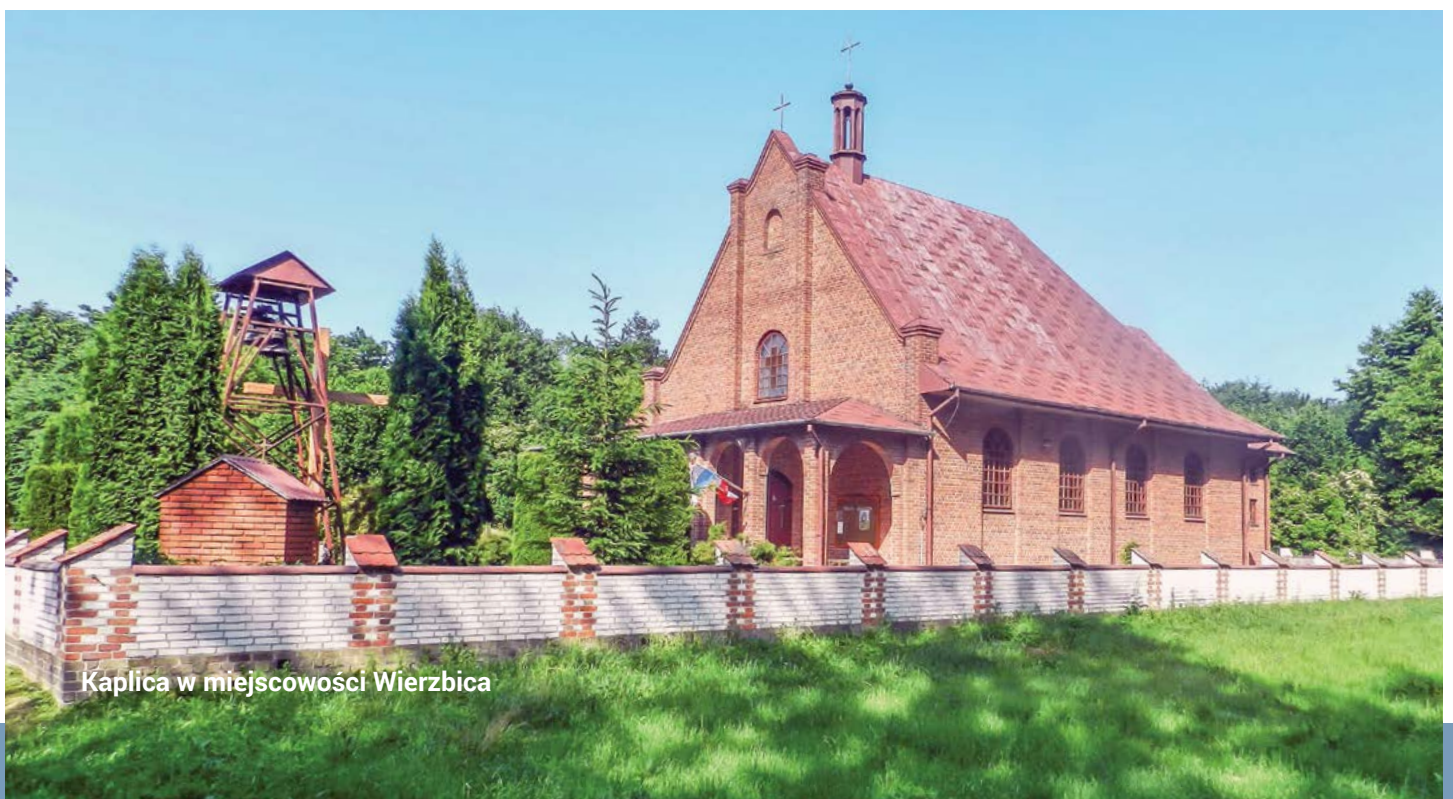

Wnętrze kościoła w miejscowości Płonka

Epitafium z cmentarza w miejscowości Płonka

Pamiętką po szlacheckiej przeszłości Gminy Rudnik są szlacheckie dwory i parki podworskie, które przetrwały do naszych czasów. Należy tu wymienić zespoły dworskie w Maszowie Dolnym i Górnym oraz w Wierzbicy. Natomiast w miejscowościach Bzowiec i Płonka zachowały się jedynie parki, które niegdyś otaczały ziemiańskie obiekty mieszkalne.

Kaplica w miejscowości Wierzbica

Dwór w miejscowości Maszów Górny

Kościół w miejscowości Rudnik

Kaplica w miejscowości Bzowiec

Kapliczka w miejscowości Maszów Dolny

Kapliczka w miejscowości Rudnik

Kapliczka w miejscowości Majdan Łeczycki

Kapliczka w miejscowości Majdan Kobylański

Kultura, oświata

Szkoła w miejscowości Płonka

Główną placówką kultury w Gminie jest Biblioteka Publiczna Gminy Rudnik, oferująca oprócz księgozbioru również stanowiska komputerowe. Jest ona również aktywnym organizatorem wystaw i konkursów tematycznych. Na terenie Gminy działają Koła Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszenia i Ochotnicze Straże Pożarne. Gmina Rudnik stała się ostoją dla malarzy, rzeźbiarzy, pisarzy, artystów.

Wóz bojowy OSP w Rudniku

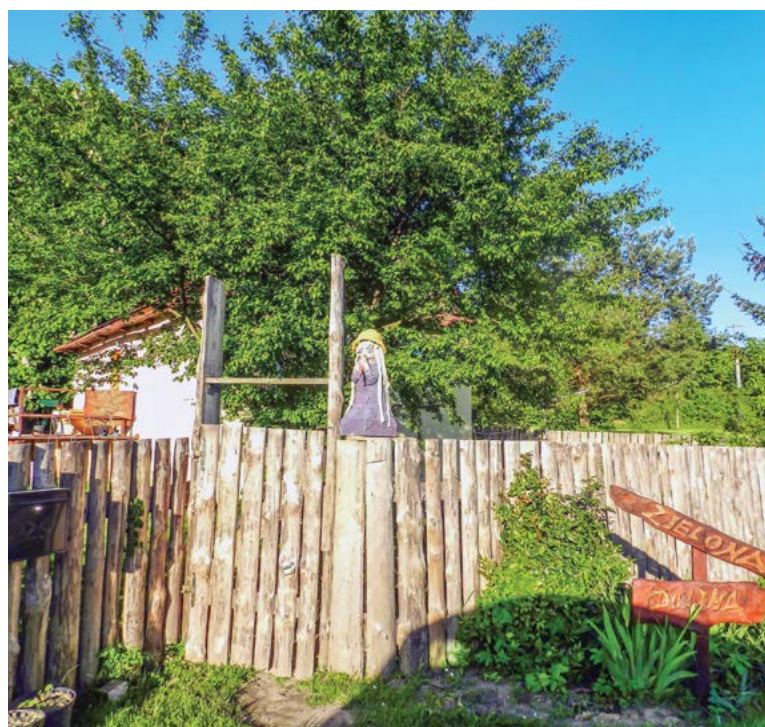
Sala sportowa w miejscowości Rudnik

Na niwie oświaty funkcjonują dwie publiczne szkoły podstawowe: w Rudniku i Płonce, prowadzące także oddziały przedszkolne. Przy sali sportowej urządzony został plac, który jest miej-

scem gdzie mieszkańcy mogą aktywnie spędzić czas korzystając z siłowni zewnętrznej, zagrać w szachy lub po prostu odpocząć wśród zieleni.

Pracownia artystyczna w miejscowości Płonka

Pracownia artystyczna w miejscowości Rudnik

Potencjał turystyczny

Gmina Rudnik ma duży potencjał w zakresie turystyki. Największe szanse stwarza naturalne rolnictwo, które może stać się podstawą do rozwoju agroturystyki. Atutem są też zabytki sakralne i świeckie, a także malowniczy krajobraz i korzystny klimat, charakteryzujący się jedną z największych w Polsce liczbą dni słonecznych w roku. Duże możliwości otwierają się przed turystyką rowerową z uwagi na przebiegający przez Gminę szlak rowerowy Greenway Dziedzictwo Wschodu oraz bliskość najdłuższego w Polsce szlaku Green Velo. Dodatkowo niezbyt gęsta sieć dróg w Gminie i niewielkie natężenie ruchu pojazdów mechanicznych umożliwiają spokojne i bezpiecznie korzystanie z nich przez miłośników dwóch kółek.

Festyn w Gminie Rudnik

<ul style="list-style-type: none"> teren zabudowany; teren przemysłowy teren zamieszkały; zarosła (młotki) las; sad łeka, teren płaski cementarz: katolicki, żydowski, prawosławny droga: krajowa, wojewódzka droga asfaltowa; droga ulwarzona; most inne drogi: ścieżka, przecznica ogrodzenie linia kolejowa: czynna, nieczynna, rozbieżna; stacja kolejowa zaporę; jazirę; staw teren bagajny; bród rzeka; rzeczek; strumień; kładka warstwice; skarpa ziemna budynek; ruina; budynek użytkowy; publ. stadion; boisko; lotnisko sportowe komórki; wieża; TV; obserwacyjna stacja paliw; LPG; parking wędkownia; plac; pływalnia składowiska; szpital; policja; poczta wyścig narciarski; trasa zjazdowa stadion; lekkoatletyczny; dworzec PKS hotel; inny nocleg; agroturystyka restauracja; bar; amfiteatr szkoła; mezza strażnica; pole namiotowe mołot; figurka; kłoz kaplica; kaplica zabytkowa; murwana, drewniana 	<ul style="list-style-type: none"> kaplica; kaplica zabytkowa; murwana, drewniana kościół; kościół drewniany, cerkiew zabytkowa kościół zabytkowy; murwany, drewniany kościół w dawnej cerkwi; murwany, drewniany cementarz wojenny; miejsce martyrologii pole bitwy; ciekawostka turystyczna; wieża ciśnień zabytkowy ratusz; inny zabytek; inny zabytek drewniany ruiny: zamku, wsi; skansen; zabytkowy wiatrak pałac; dwór; młyn ruina: pałacu, dworu; innego zabytku muzeum; łoża regionalne; pomnik punkt widokowy; grodzisko; okopy park zabytkowy; kurhan; pomnik przyrody stawy rybne; punkt odpoczynkowy; wiatra granicz: parku krajoznawczego; obszaru chronionego krajoznawstwa Obszar Natura 2000 rezerwat przyrody mięsożółć - gmina szlaki turystyczne: piesze początek szlaku turystycznego szlaki dydaktyczne i spacerowe szlaki rowerowe; szlaki konny szlaki: Green Velo, Greenway Dziedzictwo Wschodu, tablica na szlaku Miejsce Przyjazne Rowerystom granica gminy
---	---

Mapa szlaku, źródło: LGD Krasnystaw Plus

Tekst

Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.
ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 4, 22-400 Zamość

Zdjęcia

Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.
Urząd Gminy Rudnik

Opracowanie graficzne

Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

Korekta

Doradztwo i Reklama Sp. z o.o.

Wydawca

Urząd Gminy Rudnik
Rudnik 71, 22-330 Rudnik, tel./fax: 84 684 11 23
e-mail: urząd@rudnik.gmina.pl, www.rudnik.gmina.pl

ISBN 978-83-963684-0-9

Rudnik 2021

Urząd Gminy Rudnik

Rudnik 71, 22-330 Rudnik
tel./fax: 84 684 11 23

www.rudnik.gmina.pl

e-mail: urząd@rudnik.gmina.pl